

STUDIA PRZYPADKÓW:

**DZIAŁANIA PAŃSTW
CZŁONKOWSKICH**

&

ZAKRES ZASTOSOWANIA

**KARTY PRAW
PODSTAWOWYCH UE**

Studia przypadków: 4 krajowe spory, w których powód powoływał się na KPP UE oraz w których sąd krajowy wystąpił o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- ① wyzwanie krajowe zmierzające do wprowadzenia środków krajowych *wdrażających prawo UE* (tj. Rozp. 1924/2006) na podstawie Karty UE (art. 15 i 16 KPP)
- ② wyzwanie krajowe zmierzające do wprowadzenia krajowych zasad proceduralnych na podstawie Karty UE (art. 47 KPP)
- ③ wyzwanie krajowe zmierzające do wprowadzenia środków krajowych *przyjętych na podstawie prawa UE* (tj. Rozp. 343/2003) na podstawie niezgodności z art. 4 KPP
- ④ wyzwanie krajowe zmierzające do wprowadzenia krajowych zasad proceduralnych w *kontekście sporu dotyczącego prawidłowego wdrożenia prawa UE* przez państwo członkowskie na podstawie niezgodności z art. 47 KPP

SPRAWA SPÓŁKI GERMAN WINE LTD PRZECIWKO DEPARTAMENTOWI ODPOWIEDZIALNEMU ZA WPROWADZANIE NA RYNEK NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

- **Kluczowa kwestia prawna:** Czy Rozporządzenie nr 1924/2006, wprowadzające całkowity zakaz podawania przez producenta lub dystrybutora wina informacji, że ich produkt jest „lekkostrawny”, nawet jeśli takie stwierdzenie jest samo w sobie prawdziwe, jest zgodne z art. 15(1) i 16 Karty?
- **Scenariusz = powód podważa krajowe środki prawne narzucające prawo UE (Rozp. 1924/2006) na podstawie KPP UE (art. 15(1) i 16) i następuje złożenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym**
- **Źródło:** Sprawa C-544/10 [2012]

Skierowanie Q

- Czy jest zgodne z pierwszym akapitem art. 6(1) Traktatu o Unii Europejskiej, znowelizowanym 13 grudnia 2007 (Dz. Urz. UE 2008 C 115, str. [1]) w związku z art. 15(1) (wolność wyboru zawodu) i art. 16 (wolność prowadzenia działalności gospodarczej) [Karty], znowelizowanej 12 grudnia 2007 (Dz. Urz. UE 2007 C 303, str. 1) zabranianie producentowi lub dystrybutorowi, bez wyjątku, umieszczania w reklamie wina stwierdzeń stanowiących przedmiot tego sporu [w postępowaniu głównym], nawet jeśli informacje takie są prawdziwe?’

Ustalenia Trybunału

- Ogólne przypomnienie: Karta posiada taką samą wartość prawną jak Traktaty UE
- Istotne postanowienia Karty: Chociaż art. 15 i 16 KPP mają zastosowanie do interpretacji omawianego zakazu prawnego, równie ważne jest uwzględnienie art. 35(2) KPP (prawo UE musi zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego)
- 1. kluczowy wniosek: obowiązujące prawo ma chronić zdrowie ludzkie, cel określony w art. 35 KPP
- 2. kluczowy wniosek: wolność wyboru zawodu oraz wolność prowadzenia działalności gospodarczej nie mają wymiaru absolutnego
- Wynik: Analizowane ograniczenie marketingowe **jest zgodne z KPP**

SPRAWA JOE DRUNK PRZECIWKO POLICYJNEMU WYDZIAŁOWI RUCHU DROGOWEGO

- **Kluczowy problem prawny:** Czy prawo UE (włącznie z art. 47 KPP) uniemożliwia wykonanie krajowych przepisów nieuznającego prawa do odwołania się od decyzji nakładających kary za tzw. „drobniejsze” naruszenia przepisów ruchu drogowego?
- **Scenariusz:** Krajowy spór dotyczący stosowania przepisów krajowych tam, gdzie kwestionowana jest **ZGODNOŚĆ KRAJOWEGO PRAWA PROCEDURALNEGO** z KPP UE i złożony zostaje wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
- **Źródło:** Sprawa C-27/11 *Anton Vinkov* [2012]

Ustalenia Trybunału

Ogólne zasady:

- i. wymogi wynikające z ochrony wolności są wiążące dla państw członkowskich za każdym razem, gdy wdrażają prawo UE;
- ii. postanowienia Karty mają zastosowanie do państw członkowskich tylko wtedy, gdy wdrażają prawo UE;
- iii. tam, gdzie prawo krajowe jest częścią prawa UE, ETS musi zapewnić wszystkie kryteria interpretacji niezbędne do tego, by sądy krajowe mogły ustalić, czy dane prawo jest zgodne z wolnościami mającymi swoje źródło w szczególności w Karcie

Obecna sprawa:

- „**nie** można jednoznacznie ustalić na podstawie postanowienia odsyłającego, że prawo krajowe stanowi środek wdrożenia prawa UE lub że jest w jakikolwiek inny sposób związane z prawem UE. W związku z powyższym, właściwość Trybunału do rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym w zakresie, w jakim dotyczy podstawowego prawa do skutecznego środka odwoławczego, nie jest ustalona” (par. 59)

SPRAWA JOHN DOE PRZECIWKO SEKRETARZOWI STANU DEPARTAMENTU STANU

- **Kluczowa kwestia prawna:** Czy art. 4 KPP uniemożliwia państwu członkowskiemu, w tym sądom krajowym, przeniesienie osoby ubiegającej się o azyl do państwa członkowskiego wskazanego za odpowiedzialne na podstawie prawa UE (tj. Rozp. nr 343/2003) w sytuacji, gdy nie są znane fakty wskazujące na to, że braki systemowe w procedurze udzielania azylu mogą narazić osobę ubiegającą się o azyl na niehumanitarne lub poniżające traktowanie w rozumieniu art. 4 KPP?
- **Scenariusz:** Zakwestionowanie **KRAJOWEGO ŚRODKA PRAWNEGO PRZYJĘTEGO NA PODSTAWIE ROZPORZĄDZENIA UE** na podstawie jego rzekomej niezgodności z Kartą oraz utrzymywania przez rząd państwa, że krajowy środek prawny nie wchodzi w zakres prawa UE po złożeniu wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
- **Source:** Case C-411/10 *N. S. przeciwko Sekretarzowi Stanu Departamentu Stanu*

Istotne pytanie Sądu Krajowego:

- Czy decyzja podjęta przez państwo członkowskie na podstawie art. 3(2) ... Rozporządzenia nr 343/2003 co do rozpatrzenia wniosku o azyl, mimo że państwo to nie ma takiego obowiązku na podstawie kryteriów określonych w Rozdziale III Rozporządzenia, wchodzi w zakres prawa UE dla celów art. 6 [TUE] i/lub art. 51 Karty...?

Ustalenia Trybunału:

Ogólna zasada:

- Zgodnie z art. 51(1) KPP, Karta jest wiążąca dla państwa członkowskiego tylko wtedy, gdy państwo to wdraża prawo UE

Charakter uprawnień nadanym państwu członkowskiemu:

- Z analizy art. 3(2) Rozp. 343/2003 wynika, że państwo członkowskie otrzymuje uprawnienia dyskrecjonalne
- Swoboda uznania (uprawnienia dyskrecjonalne) przyznana państwu członkowskiemu stanowi część mechanizmów służących do określania, czy dane państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o azyl złożonego na podstawie tego rozporządzenia i, w związku z tym, stanowi zaledwie element Wspólnego Europejskiego Systemu Azylowego

- Odpowiedź:

Państwo członkowskie korzystające z tej swobody uznania należy traktować jako wdrażające prawo UE w rozumieniu art. 51(1) KPP.

SPRAWA POOR FIRM LTD PRZECIWKO STINGYLAND

- **Kluczowa kwestia prawna:** Czy krajowy mechanizm pomocy prawnej, mający na celu m.in. zwolnienie niektórych osób z ponoszenia administracyjnych kosztów postępowania, przyznanie którego podlega bardziej restrykcyjnym warunkom w przypadku osób prawnych niż osób fizycznych, jest zgodny z prawem UE, a w szczególności z art. 47 Karty?
- **Scenariusz:** Krajowy spór dotyczący naruszenia prawa UE przez państwo członkowskie tam, gdzie kwestionowana jest **ZGODNOŚĆ KRAJOWEGO PRAWA PROCEDURALNEGO** z KPP UE i złożony zostaje wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym
- **Źródło:** Sprawa C-279/09 „DEB” [22 gru 2010]

Skierowanie Q przez Sąd krajowy do ETS

- „Mając na uwadze fakt, że państwa członkowskie nie mogą, poprzez uwarunkowania prawa krajowego regulującego przyznawanie odszkodowań oraz procedurę dochodzenia roszczeń zmierzającą do ustalenia odpowiedzialności państwa na podstawie prawa [UE], uniemożliwiać ani utrudniać przyznawania odszkodowania, zgodnie z obowiązującymi zasadami dotyczącymi odpowiedzialności państwa, czy muszą istnieć zastrzeżenia co do krajowej zasady, według której dochodzenie roszczeń na drodze sądowej wymaga opłacenia kosztów z góry i czy osoba prawna niebędąca w stanie pokryć tych kosztów z góry, nie kwalifikuje się do otrzymania pomocy prawnej?”

Ustalenia Trybunału

USTALONE ORZECZNICTWO:

- krajowe zasady proceduralne regulujące działania mające na celu zabezpieczenie praw człowieka **na podstawie prawa UE** nie mogą w praktyce uniemożliwiać lub nadmiernie utrudniać wykonywania praw przyznanych przez UE

MAJĄCE ZASTOSOWANIE PRAWO UE:

- Przywołane Q dotyczy prawa osoby prawnej do skutecznego dostępu do wymiaru sprawiedliwości = prawo UE, zasada skutecznej ochrony prawnej (ochrona ogólna wynikająca z prawa UE + prawo określone w Karcie)

OGÓLNE USTALENIE:

- Karta **nie** wyklucza przyznania pomocy prawnej osobom prawnym

Podtrzymane:

- (i) Osoby prawne mogą powoływać się na art. 47 KPP;
- (ii) pomoc prawna udzielania według tej zasady może obejmować m.in. zwolnienie z opłacenia z góry kosztów postępowania i/lub honorarium prawnika;
- (iii) Sądy Krajowe ustalają, czy warunki udzielania pomocy prawnej stoją w sprzeczności z art. 47 KPP (konieczne jest zbadanie zasadności celu i proporcjonalnego charakteru zasad krajowych)